

Në përputhje me nenin 7, paragrafi (1), pika 10) dhe nenin 47, paragrafi (1), pika 6) të Ligjit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16, 83/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 110/21), nenin 36, paragrafi (3) dhe nenin 45, paragrafi (1) të Ligjit të Punës me Deviza ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 34/01, 49/01, 103/01, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11, 188/13, 97/15, 153/15 dhe 23/16 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 110/21), Këshilli i Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut miratoi

VENDIM për veprimtarinë këmbimore

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Me këtë vendim përcaktohen kushtet, mënyra, procedura dhe dokumentacioni i nevojshëm për marrjen e lejes për veprimtari këmbimi, mënyra e kryerjes së veprimtarisë së këmbimit dhe mbikëqyrja që bën Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejme: Banka Popullore).

2. Disa terma të përdorur në këtë vendim kanë këto kuptime:

- veprimtaria këmbimore është blerja e parave efektive të huaja dhe e çeqeve në valutë të huaj nga persona fizikë të huaj dhe vendas dhe shitja e parave të huaja efektive dhe e personave fizikë vendas dhe të huaj;

- këmbyes të autorizuar janë persona juridikë rezidentë me seli në Republikën e Maqedonisë së Veriut që kanë leje nga Banka Popullore për veprimtari këmbimore në përputhje me këtë vendim. Këmbyesit e autorizuar të parave mund të kryejnë veprimtarinë këmbimore në emër dhe për llogari të tyre ose në emër të tyre dhe për llogari të bankës;

- vendi i këmbimit është hapësira në të cilën kryhen veprimtaritë këmbimore;

- vendi i arkëtimit është pjesa e këmbimoreve ku kryhen veprimtaritë këmbimore;

- i autorizuari është personi i punësuar te këmbyesi i autorizuar, i paraqitur dhe i regjistruar në Regjistrin e Bankës Popullore si person i cili do të kryejë veprimtarinë këmbimore;

- përgjegjësi është personi i cili ligjërisht përfaqëson personin juridik;

- banka e autorizuar është banka të cilës i është dhënë licenca e themelimit dhe veprimit nga guvernatori i Bankës Popullore;

- paratë e gatshme janë paratë efektive të huaja dhe çeqet dhe denarë;

- bankomati me funksion të këmbimit valutor është makinë automatike përmes së cilës banka e autorizuar blen, shet ose kryen shit-blerje të parave të huaja efektive për personat fizikë; dhe

- bashkëpunëtori është personi fizik i cili së bashku me personin fizik përgjegjës i parashtruesit të kërkesës, drejtpërdrejt ose tërthorazi dhe/ose me marrëveshje, ushtron kontroll mbi shoqëri tregtare vendase ose të huaj.

II. KUSHTET PËR MARRJEN E LEJES PËR VEPRIMTARI KËMBIMORE DHE DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM

3. Për të marrë leje nga Banka Popullore për të kryer veprimtarinë këmbimore, parashtruesi i kërkesës duhet të plotësojë këto kushte:

- të jetë i regjistruar për veprimtarinë "66.12 Aktivitetet ndërmjetësuese në punën me kontratat e letrave me vlerë dhe të mallrave" ose është të jetë i regjistruar me "klauzolën e përgjithshme të biznesit", në Regjistrin tregtar dhe Regjistrin e personave të tjerë juridikë;

- të ketë hapësirë të përshtatshme për kryerjen e veprimtarisë këmbimore;

- nëse dëshiron të kryejë veprimtarinë këmbimore në emrin e vet, ndërsa për llogari bankare, të ketë lidhur marrëveshje me bankën. Me kontratën, të dyja palët rregullojnë të drejtat dhe detyrimet e tyre të ndërsjella më të paktën në lidhje me shumën e provizionit, udhëzimet dhe formularët e nevojshëm, blerjen dhe shitjen, listën e kursit të këmbimit sipas të cilit do të kryhen veprimtaritë këmbimore, kontrollin, njoftimin e ndërsjellë dhe njoftimin e dedikuar për Bankën Popullore, harxhimet, si dhe numrin e zyrave të këmbimit përmes të cilave do të punojë parashtruesi i kërkesës;

- të ketë kasafortë për mbajtjen e sigurt të parave, e cila do të përdoret ekskluzivisht për kryerjen e veprimtarisë këmbimore;

- në hapësirat ku do të kryhet veprimtaria këmbimore duhet të ketë mjete të duhura për mbrojtjen dhe sigurinë e parave të gatshme, pronës dhe punonjësve;

- të mos ketë hapur procedurën e falimentimit ose nuk ka filluar procedurën e likuidimit për parashtruesin e kërkesës;

- ndaj përgjegjësit të parashtruesit të kërkesës të mos jetë shqiptuar sanksion kundërvajtës për ndalimin e ushtrimit të profesionit, veprimtarisë ose detyrës;

- ndaj përgjegjësit të kërkuarit të mos jetë shqiptuar aktgjykimi i formës së prerë me burgim të pakushtëzuar mbi gjashtë muaj, përderisa zgjasin pasojat juridike të aktgjykimit. Nëse përgjegjësi i kërkuarit ka bashkëpunëtor, bashkëpunëtori të mos jetë i dënuar me burgim të pakushtëzuar më shumë se gjashtë muaj, për aq kohë sa zgjasin pasojat juridike të aktgjykimit.

4. Për të marrë lejen për kryerjen e veprimtarisë këmbimore, parashtruesi i kërkesës dorëzon kërkesë me shkrim deri te Banka Popullore, që përmban informacionin e mëposhtëm:

- kompaninë dhe selinë e parashtruesit të kërkesës, numrin e vetëm i amzës dhe tatimor;

- emrin dhe mbiemrin, vendin dhe datën e lindjes, numrin e vetëm të amzës, adresën e banimit, numrin e telefonit, datën e lëshimit dhe afatin e vlefshmërisë së letërnjoftimit dhe shtetësinë e personit fizik rezident që është përgjegjësi ose i autorizuari i parashtruesit të kërkesës. Për personin fizik jorezident i cili është person përgjegjës ose person i autorizuar, kërkesa përmban emrin dhe mbiemrin, vendin dhe datën e lindjes, numrin e vetëm të amzës, adresën e vendbanimit në Republikën e Maqedonisë së Veriut, numrin e telefonit, datën dhe vendi i lëshimit, periudha e vlefshmërisë dhe numri i lejes së qëndrimit dhe shtetësisë;

- adresën e vendit ku do të realizohet veprimtaria këmbimore;

- numrin e telefonit dhe adresën e emailit të parashtruesit të kërkesës;

- në llogari të cilit do të kryejë veprimtarinë këmbimore.

Në shtojcë të kërkesës me shkrim të paragrafit (1) të kësaj pike dorëzohet edhe ky dokumentacion:

- dëshmi se parashtruesi i kërkesës është i regjistruar për aktivitetin "66.12 Aktivitetet ndërmjetësuese në punën me kontratat e letrave me vlerë dhe të mallrave" ose është i regjistruar me "klauzola e përgjithshme e biznesit", në Regjistrin Tregtar dhe regjistrin e personave të tjerë juridikë. Certifikatë nga Regjistri Tregtar dhe nga regjistri i personave të tjerë juridikë të mos jetë më i vjetër se 1 (një) muaj para ditës së paraqitjes së kërkesës;

- dëshmi pronësie ose marrëveshja e blerjes së hapësirës ku do të kryhet veprimtaria këmbimore;
- marrëveshja e lidhur me bankën, nëse veprimtarinë këmbimore e kryen në emër të tij, ndërsa për llogari të bankës;
- dëshmi kasaforte;
- dëshmia për kabinën e punës dhe sistemin e alarmit të instaluar ose kabinë pune të ndërtuar nga xhami antiplumb;
- dëshmia nga organi kompetent se nuk është hapur asnjë procedurë falimentimi ndaj parashtruesit të kërkesës ose nuk ka filluar procedura e likuidimit;
- dëshmia nga organi kompetent që ndaj përgjegjësit të parashtruesit të kërkesës nuk është shqiptuar sanksion kundërvajtës për ndalimin e ushtrimit të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, jo më i vjetër se 6 (gjashtë) muaj para ditës së paraqitjes së kërkesës;
- deklarata e të dhënave personale (emri dhe mbiemri, vendin dhe datën e lindjes, numrin e vetëm të amzës, adresën e banimit, data e lëshimit dhe periudha e vlefshmërisë së kartelës së identitetit dhe shtetësisë) personit fizik rezident që është përgjegjësi ose person i autorizuar i kërkuarit, duke konfirmuar se të dhënat që përmban deklarata janë të tija dhe të sakta, të vërtetuara nga i autorizuari (noter);
- deklarata e të dhënave personale (emri dhe mbiemri, vendin dhe datën e lindjes, numrin e vetëm të amzës, adresën e banimit në Republikën e Maqedonisë së Veriut, data dhe vendi i lëshimit, periudha e vlefshmërisë dhe numri i lejes së qëndrimit dhe shtetësisë), të personit fizik jorezident që është person përgjegjës ose person i autorizuar i parashtruesit të kërkesës, duke vërtetuar se të dhënat që përmban deklarata janë të tija dhe të sakta, të vërtetuara nga i autorizuari (noter);
- deklarata e përgjegjësit të parashtruesit të kërkesës të dhënë nën përgjegjësinë e plotë penale dhe materiale, nëse, së bashku me person tjetër fizik, drejtpërdrejt ose tërthorazi dhe/ose nëpërmjet një marrëveshjeje, ushtron kontroll mbi shoqëri tregtare vendase ose të huaj, të vërtetuara nga i autorizuari (noter);
- pyetësor (formulari 1), i plotësuar dhe i nënshkruar nga përgjegjësi i parashtruesit të kërkesës, i vërtetuar nga i autorizuari (noter) jo më i vjetër se 6 (gjashtë) muaj para ditës së paraqitjes së kërkesës;
- dëshmia nga organi kompetent që përmban të dhëna për emrin e personave juridikë në të cilin përgjegjësi i kërkuarit është regjistruar si themelues, pronar, bashkëpunëtor, anëtar i organit drejtues ose mbikëqyrës, jo më i vjetër se 1 (një) muaj para ditës së paraqitjes së kërkesës.

5. Dokumentacioni që i bashkëngjitet kërkesës për dhënien e lejes për veprimtari këmbimore duhet të dorëzohet në origjinal ose kopje të vërtetuara nga i autorizuari (noteri). Nëse dokumentacioni që do të dorëzohet është në gjuhë tjetër, së bashku me origjinalin dorëzohet përkthimi në gjuhën maqedonase, i vërtetuar nga përkthyesi i autorizuar gjyqësor.

Për vendosjen e kërkesës për lëshimin e lejes për veprimtari këmbimore, Banka Popullore mund të kërkojë përsosje të dokumentacionit të dorëzuar tashmë ose dorëzim të dokumenteve, të dhënave dhe/ose informacioneve shtesë nga parashtruesi i kërkesës.

6. Banka Popullore, në detyrë profesionale, siguron vërtetimin e (mos)dënimit të personit fizik rezident që është përgjegjësi i kërkuarit, në kuptim të pikës 3), paragrafit (1), nënparagrafit (8) të këtij vendimi, nga gjykata kompetente.

Nëse personi fizik rezident që është përgjegjësi i parashtruesit të kërkesës ka bashkëpunëtor në kuptim të pikës 2), paragrafit (1), nënparagrafit (10) të këtij vendimi,

Banka Popullore sipas detyrës zyrtare jep vërtetimin e (mos)dënimit të punonjësit nga gjykata kompetente.

Nëse bëhet fjalë për persona fizikë të huaj, vërtetimet e tilla të lëshuara nga institucionet kompetente në shtetin e huaj duhet t'i paraqiten kërkesës për marrjen e lejes për veprimtari këmbimore nga ana e parashtruesit të kërkesës jo më i vjetër se 6 (gjashtë) muaj para ditës së paraqitjes së kërkesës.

Nëse legjislacioni i vendit të origjinës së personit fizik që është përgjegjësi i parashtruesit të kërkesës ose bashkëpunuesi i këtij personi, e rregullon ndryshe çështjen e pikës 6, paragrafi 1 të këtij vendimi, parashtruesi i kërkesës është i detyruar të bashkëngjis dokument përkatës të lëshuar nga autoriteti kompetent ose mendim ligjor nga avokat, i cili do të jetë në gjendje të konfirmojë ndryshimin në rregullore.

7. Banka Popullore vendos që në lidhje me kërkesën e pikës 4) të këtij vendimi me aktvendim, në afat prej 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pune nga dita e kompletimit të kërkesës.

Me kërkesë të kompletuar nënkuptohet kërkesa që përmban të dhënat dhe dokumentacion e përshkruar në pikën 4) dhe dokumentacionin që Banka Popullore do të kërkojë dhe do të sigurojë në përputhje me pikën 5) dhe 6) të këtij vendimi.

8. Këmbyesi i autorizuar i cili ka marrë leje nga Banka Popullore për kryerjen e veprimtarisë këmbimore është i detyruar, jo më vonë se brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga dita e marrjes së aktvendimit, t'i përmbush edhe kushtet e mëposhtme:

- në çdo pikë këmbimi, të afishohet në mënyrë të dukshme emri i personit juridik dhe mbishkrim të veçantë "këmbimore" në gjuhën maqedonase dhe në të paktën në një nga gjuhët e mëposhtme: anglisht, gjermanisht, frëngjisht, spanjisht dhe italisht. Nëse i njëjti vend këmbimi kryen edhe veprimtari të tjera, mbishkrimin "këmbimore" duhet ta theksojë edhe në pjesën ku kryhen veprimtaritë këmbimore;

- të sigurojë dëshmi se në llogarinë pagesore në denarë ka të paktën 200.000,00 denarë;

- të instalojë lidhje interneti;

- të sigurojë certifikatë nënshkrimi elektronik nga lëshues i autorizuar i certifikatave digjitale për nënshkrimet elektronike;

- të ketë program për të reduktuar dhe menaxhuar në mënyrë efektive rrezikun e identifikuar të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, në pajtueshmëri me rregulloret që rregullojnë parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit.

Këmbyesi i autorizuar i cili ka marrë leje nga Banka Popullore për ndryshimin dhe plotësimin e aktvendimit për kryerjen e veprimtarisë këmbimore për shkak të ndryshimit të adresës së vendit të këmbimit ose për shkak të hapjes së një këmbimoreje të re, është i detyruar të plotësojë kushtin shtesë të paragrafit (1), nënparagrafit (1) të kësaj pike, brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga dita e marrjes së vendimit.

Këmbyesi i autorizuar është i detyruar të njoftojë me shkrim dhe të dorëzojë dëshmi në Bankën Popullore për plotësimin e kushteve shtesë.

9. Këmbyesi i autorizuar mund të hap llogari të veçantë pagesash në denarë dhe llogari në valutë të huaj për kryerjen e veprimtarive këmbimore që do të shërbejë ekskluzivisht për kryerjen e veprimtarisë këmbimore.

Nga llogaria valutore për kryerjen e veprimtarisë këmbimore, këmbyesi mundet që:

- bankës së autorizuar t'i shes valutë nga paratë e huaja efektive të paguara që burojnë nga kryerja e veprimeve këmbimore; ose
- të tërheqë ose të futë para efektive të huaja në/nga kasaforta e vendit të këmbimit.

Nga llogaria speciale në denarë, këmbyesi mund:

- të tërheq dhe të fus denarë në/nga kasaforta e vendit të këmbimit;
- të transferojë denarë në/nga llogaria e rregullt pagesore në denarë të pikës 8), paragrafi (1), nënparagrafi (2) të këtij vendimi; ose
- të blejë para të huaja efektive në euro nga banka e autorizuar dhe t'i sjellë në kasafortën e këmbimit.

Këmbyesi i autorizuar mund të blejë para të huaja efektive të paragrafit (3), nënparagrafi (3) të kësaj pike, vetëm për shkak të mungesës së parasë së huaj efektive në euro, për të cilën ai duhet të lidhë marrëveshje me bankën e autorizuar që rregullon kushtet për blerjen e parave të huaja efektive.

Paratë e huaja efektive të blera në përputhje me paragrafin (4) të kësaj pike, këmbyesi i autorizuar nuk mund t'i shesë me kurs më të lartë se 0,03 denarë nga kursi me të cilin janë blerë nga banka e autorizuar.

Për marrëveshjen e lidhur të paragrafit (4) të kësaj pike, këmbyesi i autorizuar i parave është i detyruar ta njoftojë Bankën Popullore brenda një dite pune nga data e lidhjes së marrëveshjes.

Gjatë hapjes së llogarive të paragrafit (1) të kësaj pike, këmbyesi i autorizuar i parave është i detyruar t'i dorëzojë bankës së autorizuar vendimin për marrjen e lejes për kryerjen e veprimtarive këmbimore e lëshuar nga Banka Popullore.

10. Këmbyesi i autorizuar mund të hap llogari të veçantë në denarë dhe llogari në valutë për kryerjen e veprimtarive këmbimore në disa banka të autorizuar. Këmbyesi i autorizuar në bankën e autorizuar mund të hapë vetëm një llogari të veçantë pagesore në denarë dhe një llogari në valutë të huaj për veprimtari këmbimore.

Nëse këmbyesit të autorizuar i është hequr licenca për të kryer veprimtarinë këmbimore, në çdo bazë, ai është i detyruar të mbyllë llogaritë e veçanta të paragrafit (1) të kësaj pike, të hapura për këtë qëllim te bankat e autorizuar, menjëherë ose brenda 3 (tre) ditëve pune nga dita e marrjes së vendimit.

11. Banka Popullore, pas njoftimit me shkrim nga këmbyesi i autorizuar ose pas mbarimit të afatit të përcaktuar në pikën 8) të këtij vendimi, do të kryejë kontrollin e vendit të këmbimit për plotësimin e kushteve të pikës 3), paragrafi (1), nënparagrafi (4) dhe (5) dhe të pikës 8) të këtij vendimi. Nëse vërtetohet se janë plotësuar për çdo vend këmbimi, lëshon shënim me shkrim—afishe, me mbishkrimin "Këmbimorja i plotëson kushtet për veprimtarinë këmbimore".

Pas pranimit të afishes, këmbyesi i autorizuar është i detyruar që brenda 3 (tri) ditëve të punës të fillojë kryerjen e veprimtarisë këmbimore.

12. Nëse Banka Popullore me kontroll konstaton se nuk janë plotësuar kushtet e pikës 3), paragrafi (1), nënparagrafi (4) dhe (5) dhe pika 8) të këtij vendimi, nuk do t'i lëshojë shkresë—afishe këmbyesit të autorizuar dhe do t'ia heq lejen për të kryer veprimtarinë këmbimore.

13. Këmbyesi i autorizuar është i detyruar të njoftojë menjëherë Bankën Popullore dhe t'i sigurojë asaj dokumentacionin përkatës për çdo ndryshim të kushteve të pikës 3) të këtij vendimi, me përjashtim të ndryshimit të kushteve për të cilat parashikohet periudhë tjetër njoftimi në përputhje me paragrafët (2), (3), (4) dhe 6 të kësaj pike.

Këmbyesi i autorizuar është i detyruar të njoftojë Bankën Popullore për ndërprerjen e veprimtarisë këmbimore, për çdo realizim të këmbimit të parave, për hapjen e një vend këmbimi të ri dhe për ndryshimin e adresës ku ndodhet këmbimi i parave dhe t'i sigurojë të dhënat përkatëse të pikës 4), paragrafi (1), nënparagrafi (2) dhe (3) dhe dokumentacionin përkatës të pikës 4), paragrafi (2), nënparagrafi (1), (2), (4), (5), (8) dhe (9) të këtij vendimi, të paktën 5 (pesë) ditë pune para datës ndodh ndryshimi. Nëse këmbyesi ndalon kryerjen e veprimtarisë këmbimore, mbyll vendin e këmbimit ose ndryshon adresën ku ndodhet vendkëmbimi, ai është i detyruar të kthejë shenjë/shenjat me shkrim - afishen/afishet e lëshuar/të lëshuara për vendin/vendet këmbimore.

Këmbyesi i autorizuar i parave është i detyruar të njoftojë Bankën Popullore për ndryshimin e të dhënave të kompanisë dhe të selisë dhe të dorëzojë dokumentacionin e pikës 4), paragrafi (2), nënparagrafi (1) të këtij vendimi, jo më vonë se 5 (pesë) ditë pune pasi është realizuar ndryshimi. Së bashku me njoftimin duhet të dorëzohet edhe vendimi për regjistrimin e ndryshimit, i lëshuar nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Këmbyesi i autorizuar i parave është i detyruar të njoftojë Bankën Popullore përpara se të bëjë ndryshimin e të dhënave për përgjegjësin dhe të dorëzojë dokumentacionin përkatës të pikës 4), paragrafi (2), nënparagrafët (1), (7), (8), (9), (10), (11) dhe (12), si dhe dokumentacionin e pikës 6) nëse bëhet fjalë për person fizik jorezident i cili duhet të jetë përgjegjësi i këmbyesit të autorizuar. Banka Popullore, në afat prej 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve pune nga marrja e njoftimit dhe dokumentacionit të dorëzuar dhe të siguruar, këmbyesi i autorizuar njofton se mund të bëjë ndryshimin. Në afat prej 5 (pesë) ditësh pune pas regjistrimit të ndryshimit përkatës në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë së Veriut, këmbyesi i autorizuar i parave është i detyruar ta njoftojë Bankën Popullore dhe të dorëzojë dokumentacionin e ri të pikës 4), paragrafi (2), nënparagrafi (1) i këtij vendim.

Nëse në bazë të njoftimit dhe dokumentacionit të paraqitur e të siguruar të pikës 4) e kësaj pike, konstatohet se personi që duhet të jetë përgjegjësi i këmbyesit të autorizuar nuk i plotëson kushtet e duhura të pikës 3) të këtij vendimi. Banka Popullore në afat prej 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh pune njofton këmbyesin e autorizuar se është e nevojshme që brenda 30 (tridhjetë) ditëve të dorëzojë njoftimin dhe dokumentacionin për personin e ri që do t'i plotësojë kërkesat e pikës 3) të këtij vendimi.

Këmbyesi i autorizuar është i detyruar të njoftojë Bankën Popullore dhe t'i dorëzojë asaj dokumentacionin përkatës të pikës 4), paragrafi (2), nënparagrafi (8) dhe (9) të këtij vendimi, për çdo person të ri të autorizuar që do të kryejë veprimtarinë këmbimore në vendkëmbim, si dhe për çdo ndërprerje të punës së ndonjërit prej personave të autorizuar për kryerjen e veprimtarisë këmbimore në vendkëmbim, të paktën 5 (pesë) ditë pune para se të ndodhë ndryshimi. Të gjithë personat e autorizuar mund të kryejnë veprimtarinë këmbimore në çdo pikë këmbimi, me përgjegjësin që dorëzon listën e personave të autorizuar në Bankën Popullore.

Në varësi të të dhënave që ndryshohen në përputhje me këtë pikë dhe dokumentacionit të paraqitur për to, si dhe të ndërprerjes së këmbimit, Banka Popullore i jep vendim ose njoftim përkatës këmbyesit të autorizuar brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve pune nga marrja e njoftimit të plotë.

14. Banka e autorizuar merr autorizimin për kryerjen e veprimtarisë këmbimore nga Banka Popullore, me leje për themelimin dhe funksionimin e bankës.

15. Banka e autorizuar është e detyruar të njoftojë Bankën Popullore për adresën e secilës këmbimore të hapur ose të mbyllur, përkatësisht për çdo ndryshim të vendit të këmbimit, të paktën 5 (pesë) ditë pune para se të ndodhë ndryshimi.

Banka Popullore i lëshon bankës shënim me shkrim–afishe të paragrafit (1) të kësaj pike për çdo këmbimore të hapur, gjegjësisht tërheq afishen e lëshuar për secilën pikë të mbyllur të këmbimit.

16. Banka Popullore mban regjistër të vendimeve të nxjerra, i cili përmban:
- numrin dhe datën e vendimit të dhënë;
 - kompaninë, selinë, numrin e vetëm unik dhe numri tatimor të këmbyesit të autorizuar;
 - emrin e bankës nëse këmbyesi i autorizuar ka lidhur marrëveshje me një bankë;
 - adresën e vendit të këmbimit dhe adresa e bankomatit me funksion këmbimi valutor;
 - numrin e afishes;
 - emrin dhe mbiemrin, numrin e sigurimeve shoqërore, adresën e vendbanimit/qëndrimit të përgjegjësit të këmbyesit të autorizuar të parave dhe të personave të autorizuar që kryejnë veprimtarinë këmbimore pranë këmbyesit të autorizuar dhe
 - adresën e kutisë postare elektronike (emaili) e këmbyesit të autorizuar.

III. MËNYRA E KRYERJES SË VEPRIMTARISË KËMBIMORE

17. Në kryerjen e veprimtarisë këmbimore, këmbyesi i autorizuar është i detyruar:

- të ngjis afishen në vend të dukshëm në hapësirën ku realizohen veprimtaritë këmbimore;
- në hapësirën ku realizohen veprimtaritë këmbimore, të theksojë në vend të dukshëm njoftim të shkruar me shkronja të mëdha me përmbajtjen e mëposhtme: "Në përputhje me pikën 17), paragrafi (1) nënparagrafi (5) i Vendimit për veprimtarinë këmbimore i miratuar nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut, këmbyesi i autorizuar është i detyruar të lëshojë vërtetimin e blerjes/shitjes së parave të huaja efektive dhe çeqeve në formularin MT1 për çdo transaksion të realizuar";
- të kryejë veprimtari këmbimore vetëm me persona fizik;
- të ketë të shfaqur listë të kursit të këmbimit të kursit të blerjes dhe shitjes së valutave që blen dhe shet, në vend të dukshëm dhe në çdo kohë;
- të lëshojë "vërtetim të blerjes/shitjes së parave dhe çeqeve të huaja efektive" për çdo blerje/shitje të parave të huaja efektive dhe çeqeve në formularin MT1 në dy kopje, njëra prej të cilave duhet t'i jepet personit fizik dhe kopja e dytë ruhet në regjistrat e tij;
- të regjistrojë çdo blerje/shitje të valutës së huaj efektive dhe çeqeve në ditarin e thesarit;
- të mbajë ditar arkëtimi;
- të dorëzojë raport përmbledhës për një dekadë në Bankën Popullore brenda dy ditëve pune pas përfundimit të periudhës dhjetëvjeçare në formularin IMR1;

- të kryejë veprimtarinë këmbimore në vendet këmbimore për të cilat është lëshuar leja nga Banka Popullore dhe të cilat janë të regjistruara në Regjistrin e vendimeve të nxjerra të Bankës Popullore;
- të sigurojë që veprimtaritë këmbimore të kryhen vetëm nga persona të autorizuar të cilët janë të regjistruar në Bankën Popullore dhe të regjistruar në Regjistrin e vendimeve të nxjerra të Bankës Popullore;
- të sigurojë që nuk ka mospajtueshmëri midis dokumenteve të qarkullimit dhe bilancit vijues të parave në arkë;
- të mos mbajë para në arkë të cilat nuk janë nga realizimi i veprimtarive këmbimore. Personat e autorizuar të cilët kryejnë veprimtari këmbimore mund të mbajnë para të gatshme në denarë ose në valutë të huaj në vendkëmbim deri në shumën prej 6.000,00 denarë ekuivalent për person (fondet personale);
- të mbajë dokumentacionin në bazë të kryerjes së veprimtarisë këmbimore nga 3 (tre) muajt e fundit, në hapësirën ku kryhet veprimtaria këmbimore;
- gjatë blerjes së parave të huaja efektive dhe çeqeve nga jorezidentët në vlerë prej 10.000,00 euro në kundërvlerë në denarë, të kërkojë dhe të mbajë vërtetim me shkrim për hyrjen e parave dhe çeqeve të huaja efektive në Republikën e Maqedonisë së Veriut, të lëshuar nga Drejtoria e Doganave e Republikës së Maqedonisë së Veriut, ose dokument si dëshmi se janë tërhequr nga llogaria e hapur në bankë të autorizuar, në origjinal;
- në hapësirën për realizimin e veprimtarisë këmbimore, gjatë gjithë kohës duhet të ketë mbishkrim të dukshëm "këmbimore" në gjuhën maqedonase dhe në një nga gjuhët e mëposhtme: anglisht, gjermanisht, frëngjisht, spanjisht dhe italisht;
- në hapësirën për realizimin e veprimtarisë këmbimore të evidentojë orarin e veprimtarisë këmbimore në vend të dukshëm, duke përfshirë orarin e caktuar për pushim dhe t'i përmbahet orarit të theksuar të punës.

Këmbyesi i autorizuar është i detyruar në lidhje me masat dhe veprimet për zbulimin dhe parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, të veprojë në përputhje me rregulloret që rregullojnë parandalimin e pastrimit të parave dhe produkteve të tjera nga vepra penale dhe financimin e terrorizmit.

Këmbyesi i autorizuar i parave duhet të njoftojë menjëherë Bankën Popullore për çdo ndërprerje të veprimtarisë këmbimore.

Për të vërtetuar arsyetimin e ndërprerjes në kryerjen e veprimtarisë këmbimore, këmbyesi i autorizuar paraqet dokumentacionin përkatës. Nëse dokumentacioni i bashkëngjitur përmban të dhëna personale për përgjegjësin ose të autorizuarin, gjithashtu i bashkëngjitet edhe deklarata me shkrim nga subjekti i të dhënave personale që shpreh pëlqimin e tij për përpunimin e të dhënave të tij personale për një qëllim specifik, të vërtetuar nga person i autorizuar (noter).

Banka Popullore i ruan të dhënat personale të paragrafit (4) të kësaj pike për 1 (një) vit nga dita e dorëzimit të tyre.

III-A. REALIZIMI I VEPRIMTARISË KËMBIMORE PËRMES BANKOMATIT ME FUNKSION KËMBIMOR

18. Banka e autorizuar mund të kryejë operacione këmbimi përmes bankomatit me funksion veprimtarie këmbimore.

Banka e autorizuar është e detyruar të njoftojë Bankën Popullore për çdo bankomat të instaluar ose larguar (të hequr) me funksion të këmbimit valutor, si dhe për çdo ndryshim në adresën ku ndodhet bankomati, të paktën 5 (pesë) ditë pune

para se të ndodh ndryshimi. Në njoftim banka duhet të tregojë se cilës këmbimore i përket bankomatit me funksion të këmbimit. Me njoftimin e paragrafit (2) të kësaj pike, banka e autorizuar është e detyruar të bashkëngjisë një dokument që vërteton se bankomati me funksion të këmbimit valutor:

- është në pronësi ose me qira nga banka e autorizuar;
- është i certifikuar për të gjitha vlerat nominale dhe valutat për të cilat blihen dhe shiten paratë e huaja efektive;
- mund të dallojë kartëmonedha dhe/ose monedha të falsifikuara; dhe
- ka sistem alarmi të instaluar dhe 24 orë video mbikëqyrje.

19. Gjatë kryerjes së veprimtarive këmbimore nëpërmjet bankomatit me funksion të veprimtarisë këmbimore, banka e autorizuar është e detyruar:

- të sigurojë që në ekranin e bankomatit me funksion të veprimtarisë këmbimore të shfaqet shenja e shkruar – afishja e lëshuar nga Banka Popullore për pikën e këmbimit të cilës i përket bankomati;
- të sigurojë lëshimin e detyrueshëm të një certifikate për blerjen dhe shitjen e valutës së huaj efektive;
- të sigurojë kushte që blerja dhe shitja e parave të huaja efektive të realizohet vetëm me persona fizikë;
- të sigurojë që përpara çdo transaksioni të blerjes dhe shitjes së parave të huaja efektive, në ekranin e bankomatit me funksion të veprimtarisë këmbimore të shfaqet lista e kursit të këmbimit të kurseve të blerjes dhe shitjes së monedhave që blihen dhe shiten;
- të sigurojë që përpara çdo transaksioni shit-blerjesh të parave të huaja efektive, në ekranin e bankomatit me funksionin e veprimtarisë këmbimore të shfaqet njoftim për shumën që do të marrë personi fizik, si dhe për rrumbullakimin eventual të shumës në vlerë nominale të caktuar, me mundësi që personi fizik të konfirmojë ose refuzojë transaksionin; dhe
- të kryejë shit-blerjen e parave të huaja efektive vetëm në bankomatet me funksionin e veprimtarisë këmbimore të regjistruar në Regjistrin e Bankës Popullore.

Banka e autorizuar është e detyruar që transaksionet e kryera përmes bankomatit me funksionin e veprimtarisë këmbimore t'i shënojë në raportin përmbledhës dhjetëvjeçar, i cili i dorëzohet Bankës Popullore në formularin IMR1, në afat prej dy ditë pune pas përfundimit të dhjetëvjeçarit.

Banka e autorizuar është e detyruar që gjatë kryerjes së operacioneve të këmbimit valutor nëpërmjet bankomatit me funksionin e veprimtarisë këmbimore, për të siguruar respektimin e rregulloreve që parandalojnë pastrimit të parave dhe rendimente të tjera të veprave penale dhe financimin e terrorizmit.

IV. MBIKËQYRJE

20. Banka Popullore mbikëqyr zbatimin e dispozitave të Ligjit të Veprimtarisë me Valutë të Huaj dhe të këtij vendimi përmes:

- mbikëqyrjes së tërthortë duke mbledhur, ndjekur dhe kontrolluar raportet dhe dokumentacionin, të cilat këmbyesit e autorizuar, në bazë të këtij vendimi, janë të detyruar t'i paraqesin në Bankën Popullore dhe
- mbikëqyrjes së menjëhershme të kryerjes së veprimtarisë këmbimore të këmbyesi i autorizuar.

21. Këmbyesi i autorizuar i parave është i detyruar që personave të autorizuar të Bankës Popullore të cilët kryejnë mbikëqyrjen t'u mundësojë që ta kryejnë mbikëqyrjen pa pengesa, njohuri për mbarëvajtjen e veprimtarisë këmbimore dhe me kërkesën e tyre, t'u vërë në dispozicion të gjithë dokumentacionin e nevojshëm.

22. Personat e autorizuar të Bankës Popullore, hartojnë procesverbal për gjendjen e krijuar nga mbikëqyrja indirekte ose direkte. Procesverbal i mbikëqyrjes së menjëhershme përpilohet gjatë mbikëqyrjes të këmbyesit të autorizuar të parave ose në hapësirat e Bankës Popullore.

Procesverbal i përpilohet gjatë mbikëqyrjes së këmbyesit të autorizuar përmban të paktën elementet e mëposhtme:

- vendin dhe datën e prodhimit;
- emrin dhe selinë e këmbyesit të autorizuar;
- adresën e këmbimores;
- personat që kryejnë mbikëqyrjen;
- emrin dhe mbiemrin, numri i sigurimeve shoqërore, adresa e vendbanimit/banimit të të autorizuarit për kryerjen e veprimtarisë këmbimore;
- numrin dhe datën e aktvendimit të guvernatorit në bazë të të cilit këmbyesi i autorizuar kryen veprimtarinë këmbimore dhe numrin e shenjës së shkruar – afishes së lëshuar për vendin e këmbimit;
- rregulloret ligjore që parashikojnë subjektin e mbikëqyrjes;
- gjetjet e mbikëqyrjes së kryer;
- afatin në të cilin këmbyesi i autorizuar mund të paraqesë kundërshtim në procesverbal;
- dispozitat se procesverbal i mbikëqyrjes së kryer paraqet informacion që është sekret profesional i Bankës Popullore;
- numrin e kopjeve në të cilat është hartuar procesverbal;
- vendin dhe datën kur i autorizuari ka pranuar procesverbalin;
- nënshkrimin e të autorizuarit;
- nënshkrimin e personave që kanë kryer mbikëqyrjen.

Në situatat kur vendi i këmbimit mbyllet, dëbohet, kur gjendet person i paautorizuar, kur është fjala për mbikëqyrje të pamundur ose mbikëqyrje të kryer me kërkesë të organit kompetent, procesverbal hartohet në hapësirat e Bankës Popullore. Ky procesverbal përmban elementët e mëposhtëm thelbësor:

- vendin dhe datën e përgatitjes së procesverbalit;
- numrin dhe datën e aktvendimit të guvernatorit në bazë të të cilit këmbyesi i autorizuar kryen veprimtarinë këmbimore;
- personat që kryejnë mbikëqyrjen;
- adresën e këmbimores;
- gjetjet nga mbikëqyrja e realizuar;
- afati në të cilin këmbyesi i autorizuar mund të paraqesë prapësim të procesverbalit;
- dispozita se procesverbal i mbikëqyrjes së kryer paraqet informacion që është sekret profesional i Bankës Popullore;
- numrin e kopjeve në të cilat është hartuar procesverbal;
- nënshkrimin e personave që kanë kryer mbikëqyrjen.

Procesverbal i mbikëqyrjes së kryer është informacion që është sekret profesional i Bankës Popullore dhe këmbyesi i autorizuar është i detyruar ta ruajë atë. Këmbyesi i autorizuar mund të citojë ose të tregojë ndryshe përmbajtjen e procesverbalit palëve të treta, vetëm me pëlqimin me shkrim të Bankës Popullore. Këmbyesi i autorizuar ka të drejtë të paraqesë prapësim për procesverbalin e mbikëqyrjes së kryer në afat prej 8 (tetë) ditësh pune nga dita e pranimit të procesverbalit. Personat e autorizuar të Bankës Popullore janë të detyruar t'i japin përgjigjen këmbyesit të autorizuar për prapësimin e procesverbalit që në afat prej 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga data e marrjes së prapësimit të procesverbalit, pas së

cilës zyrtarisht do të konsiderohet se mbikëqyrja ka përfunduar, dhe procesverbali është përfundimtar.

23. Dispozitat e pikave 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 17), paragrafi (1), nënparagrafët (2), (6), (7), (10), (11), (12), (13) dhe (16) dhe pikat 21) dhe 22) të këtij vendimit nuk i referohen bankave të autorizuar që kanë marrë leje për themelim dhe veprimin nga guvernatori i Bankës Popullore.

V. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

24. Guvernatori i Bankës Popullore miraton udhëzim për zbatimin e këtij vendimi.

25. Në lidhje me kërkesat për lëshimin e lejeve për veprimtari këmbimore, kërkesat për ndryshim dhe plotësim të lejeve për veprimtari këmbimore dhe kërkesat për ndalimin e lejeve për veprimtari këmbimore, të dorëzuara te Banka Popullore para hyrjes në fuqi të këtij vendimi do të vendoset në përputhje me dispozitat e Vendimit për veprimtari këmbimore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 127/12, 42/14, 42/16, 184/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 198/21 dhe 70/22).

Këmbyesit e autorizuar, të cilët ditën e hyrjes në fuqi të këtij vendimi, kanë marrë leje për veprimtari këmbimore, përveç bankave të autorizuar, janë të detyruar që deri më 30 qershor 2024 t'i dorëzojnë Bankës Popullore të dhënat e pikës 4), paragrafi (1), nënparagrafi (2) të këtij vendimi, dokumentet e pikës 4), paragrafi (2), nënparagrafët (1), (7), (8), (9), (10) dhe (12) (vetëm për përgjegjësin e këmbyesit të autorizuar) të këtij vendimi dhe dokumentet e pikës 6) (vetëm për personin fizik jorezident që është përgjegjësi i këmbyesit të autorizuar) të këtij vendimi.

26. Ditën e hyrjes në fuqi të këtij vendimi, pushon së vlefshmi Vendimi për veprimtari këmbimore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 127/12, 42/14, 42/16, 184/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 198/21 dhe 70/22).

27. Ky vendim hyn në fuqi tetë ditë pas botimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Nr. 02-32963/3
5 tetor 2023
Shkup

Guvernatorja dhe kryesuesja
e Këshillit të Bankës Popullore
të Republikës së Maqedonisë së Veriut
д-р Анита Ангеловска-Бежоска

P Y E T Ë S O R

1. Në çfarë baze, personit juridik
_____ me numër të amzës
_____ dhe seli në
_____, i cili
është parashtues i kërkesës për marrjen e lejes për veprimtari këmbimore, llogaritur
deri ditën e paraqitjes së kërkesës, i është hequr leja për veprimtari këmbimore,?

Po _____ Jo _____

2. Themeluesit/themeluesve _____, me
numër të amzës _____ të personit juridik që paraqet
kërkesën për marrjen e lejes për veprimtari këmbimore dhe që ka qenë themelues ose
anëtar i organit drejtues të një shoqërie të cilës, i është hequr në çfarëdo baze licenca
për veprimtari këmbimore, në 10 (dhjetë) vitet e mëparshme, duke përfshirë ditën e
paraqitjes së kërkesës?

Po _____ Jo _____

Nëse përgjigja është pozitive, shënoni emrin e shoqërisë, numrin e saj të amzës,
funksionin që ka mbajtur dhe bazën për heqjen e lejes:

Emri i shoqërisë dhe numri i amzës:
_____;

Funksioni që ka mbajtur dhe baza për heqjen e lejes:
_____;

3. Themeluesit/themeluesve të organit drejtues
_____,
me numër të amzës _____, të personit juridik që e ka
dorëzuar kërkesën për marrjen e lejes për veprimtari këmbimore dhe që ka qenë
themelues ose anëtar i organit drejtues të një shoqërie, i është hequr në çfarëdo baze,
licenca për veprimtari këmbimore, duke përfshirë ditën e paraqitjes së kërkesës?

Po _____ Jo _____

Nëse përgjigja është pozitive, shënoni emrin e shoqërisë, numrin e saj të amzës,
funksionin që ka mbajtur dhe bazën për heqjen e lejes:

Emri i shoqërisë dhe numri i amzës:
_____;

Funksioni që ka mbajtur dhe baza për heqjen e lejes:

_____;

Nën përgjegjësinë e plotë morale, materiale dhe penale deklaroj që informacionet që përmban ky pyetësor, si dhe gjithë dokumentacioni i paraqitur nga personi juridik në kuadër të kërkesës për marrjen e lejes për veprimtari këmbimore, janë të plota dhe të sakta dhe nuk përmbajnë të dhëna dhe dokumente të falsifikuara.

Vendi dhe data

Nënshkrim i përgjegjësit
të parashtruesit të kërkesës
